

Sygn. akt III AUa 1250/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Gawda
Sędziowie:	SA Małgorzata Pasek SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz (spr.)
Protokolant: protokolant sądowy Kinga Panasiuk-Garbacz	

po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2017 r. w Lublinie

sprawy G. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

oraz G. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 13 września 2016 r. sygn. akt VIII U 1209/15

oddala obie apelacje.

Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Elżbieta Gawda Małgorzata Pasek

III AUa 1250/16

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., decyzją z dnia 6 lipca 2015 roku powołując się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS ustalił wysokość emerytury G. S. i podjął wypłatę świadczenia od dnia 1 czerwca 2014 roku tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek. Wysokość emerytury wnioskodawczyni Zakład Ubezpieczeń Społecznych obliczył wg art. 183 ustawy emerytalnej i wynosi 35% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej tj. 1480,35zł. i 65% emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej tj. 2552,93 zł. łącznie 4033,28 zł. Przy obliczeniu wysokości emerytury w myśl art. 26 kwota

składek zaewidencjonowana na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 273514,95zł., kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 603906,40 zł.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Lublinie wniosła G. S., domagając się zmiany poprzez obliczenie wysokości emerytury zgodne z decyzją z dnia 9 czerwca 2015 roku, naliczenie wyrównania, potrąceń i odliczeń od kwoty świadczenia przyznanego decyzją ZUS Oddział w L. z dnia 9 czerwca 2015 roku.

Decyzją z dnia 14 września 2015 roku organ rentowy powołując się na art. 25 ustawy emerytalnej dokonał przeliczenia wysokości świadczenia emerytalnego G. S. i ustalił wysokość emerytury w wysokości 4041,12 zł brutto.

Również od tej decyzji wnioskodawczyni wniosła odwołanie domagając się zmiany poprzez obliczenie wysokości emerytury zgodnie z decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 9 czerwca 2015 roku znak (...) i przyjęcie do obliczenia wysokości świadczenia kwoty składki zaewidencjonowanej na koncie z uwzględnieniem waloryzacji w wysokości 298690,88 zł i powiększenie jej o składkę zaewidencjonowaną na koncie w czerwcu 2015 roku w kwocie 1819,08 zł wraz z należną kwotą waloryzacji tej składki; przyjęcie do obliczenia świadczenia zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 662841,42 zł., przyjęcie do wyliczeń 459 miesięcy składkowych i 64 miesięcy nieskładkowych, naliczenie wyrównania, potrąceń i odliczeń od kwoty świadczenia wyliczonej w podany powyżej sposób.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 13 września 2016 roku zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, że ustalił wysokość emerytury G. S. na dzień(...)przy przyjęciu podstawy wymiaru emerytury, na który składa się zwaloryzowany kapitał początkowy oraz suma:

1. kwoty składek ustalonej do ostatniej rocznej waloryzacji przeprowadzonej dnia 1 czerwca 2014 roku;
2. kwoty składek należnych za 2014 roku poddanej waloryzacji kwartalnej;
3. nominalnej kwoty składek należnych po zakończeniu IV kwartału 2014 roku do dnia 31 maja 2015 roku oraz oddalił odwołania w pozostałym zakresie.

Sąd Okręgowy ustalił, G. S. urodzona (...) w dniu 18 maja 2015 roku złożyła wniosek o ustalenie prawa do emerytury, wskazując, iż pozostaje w stosunku pracy, którego rozwiązanie nastąpi dnia 31 maja 2015 roku.

Organ rentowy decyzją z dnia 9 czerwca 2015 roku ustalił wnioskodawczyni prawo do emerytury od dnia 1 maja 2015 roku i wyliczając wysokość świadczenia, przyjmując okresy składkowe 38 lat 2 miesiące i 24 dni oraz 5 lat 2 miesiące i 24 dni okresów nieskładkowych, kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w kwocie 662841,42 zł., kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji - 298690,88 zł., średnie dalsze trwanie życia 224,10 miesiąca. Wyliczone świadczenie w oparciu o dane jak wyżej w oparciu art. 26 ustawy emerytalnej wyniosło 4290,64zł. Wypłata świadczenia wobec kontynuowania zatrudnienia została zawieszona.

W dniu 9 czerwca 2015 roku wnioskodawczyni wystąpiła z wnioskiem o podjęcie wypłaty, składając świadectwo pracy z dnia(...)na okoliczność rozwiązania z dniem 31 maja 2015 roku stosunku pracy.

Organ rentowy decyzją z dnia 6 lipca 2015 roku ustalił wnioskodawczyni wysokość emerytury od dnia 1 maja 2015 roku i podjął wypłatę, przyjmując okresów składkowych 38 lat 3 miesiące i 24 dni, 5 lat 2 miesiące i 24 dni okresów nieskładkowych, kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w kwocie 603906,40 zł., kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji – 273514,95 zł., średnie dalsze trwanie życia 223,40 miesiąca. Wyliczone świadczenie w oparciu o dane jak wyżej i art. 26 ustawy emerytalnej wyniosło 3927,58zł. , zaś zgodnie z art. 183 ustawy emerytalnej 4033,28zł.

Kolejną decyzją z dnia 14 września 2015 roku przeliczył wnioskodawczyni świadczenie od dnia 1 lipca 2015 roku i ustalił wysokość świadczenia, doliczając kwoty składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji w

wysokości 1819,08zł., średnie dalsze trwanie życia 231,90 miesiąca. Wyliczone świadczenie w oparciu o dane jak wyżej wzrosło o kwotę 7,84 zł.

Sąd Okręgowy uznał, że stan faktyczny ustalony w sprawie nie jest sporny i wynika wprost z powołanych dokumentów, których wiarygodność nie jest kwestionowana.

Pierwsza sporna kwestia sprowadza się do wskazania mechanizmu ustalenia wysokości emerytury przy przyjęciu zasad waloryzacji rocznej, kwartalnej świadczenia. Zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy emerytalnej waloryzację przeprowadza się corocznie od dnia 1 czerwca każdego roku z uwzględnieniem art. 25a ustawy emerytalnej. W wyniku przeprowadzonej waloryzacji stan konta nie może ulec obniżeniu. Stosownie zaś do treści ust. 4 tego przepisu waloryzacji podlega kwota składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego na dzień 31 stycznia roku, za który jest przeprowadzona waloryzacja. Powołany natomiast w powyższym przepisie art. 25a ustawy emerytalnej, w ust. 1 stanowi, że przy ustalaniu wysokości emerytury kwota składek na ubezpieczenie emerytalne zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu 31 stycznia roku, za który przeprowadzono ostatnią waloryzację, o której mowa w art. 25, jest waloryzowana kwartalnie. W przypadku ustalania wysokości emerytury:

- 1) w pierwszym kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za trzeci kwartał poprzedniego roku;
- 2) w drugim kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za czwarty kwartał poprzedniego roku;
- 3) w trzecim kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za pierwszy kwartał danego roku;
- 4) w czwartym kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za drugi kwartał danego roku (art. 25a ust. 2).

Jak wynika z treści powołanego wyżej przepisu art. 25 ustawy emerytalnej, waloryzacja roczna jest mechanizmem przeprowadzanym na indywidualnym koncie ubezpieczonego, który jeszcze nie nabył uprawnień emerytalnych, bądź nie wystąpił o ich ustalenie. Natomiast przepis art. 25a ustawy emerytalno-rentowej, który stanowi uszczegółowienie regulacji zawartej w art. 25, ma zastosowanie przy ustalaniu wysokości emerytury do składek na ubezpieczenie emerytalne zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu 31 stycznia roku, za który przeprowadzono ostatnią waloryzację, o której mowa w art. 25, wówczas kwota tych składek waloryzowana jest kwartalnie.

W niniejszej sprawie istotnym jest, że na mocy zaskarżonej decyzji, nastąpiło podjęcie wypłaty emerytury wnioskodawczyni z uwagi na zakończenie zatrudnienia. Zaskarżona decyzja z dnia 6 lipca 2015 roku nie była decyzją ustalającą prawo do świadczenia, lecz była to decyzja "o ustaleniu wysokości i podjęciu wypłaty emerytury". W tym stanie rzeczy składki zaewidencjonowane na koncie G. S. po dniu 31 stycznia 2014 roku powinny zostać zwaloryzowane w oparciu o przepis art. 25a ust. 2 pkt 2 ustawy emerytalnej, tj. przy zastosowaniu waloryzacji kwartalnej. Regulacja ta bowiem została wprowadzona w celu zapewnienia osobom nabywającym prawo do emerytury w różnych miesiącach roku (w przypadku wnioskodawczyni w maju 2014 roku), że nie będą wyłączone z waloryzacji te okresy, które nie są objęte waloryzacją roczną. W orzeczeniu z dnia 3 listopada 2015 roku w sprawie III UZP12/15 Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że kwotę emerytury w systemie zdefiniowanej składki ustala się tylko raz. Tak ustalona emerytura może być już tylko powiększona w przypadku dalszego opłacania składek w sposób podany w art. 108 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W odniesieniu do emerytury nabytej na podstawie art. 24 ustawy ryzykiem emerytalnym było osiągnięcie wieku emerytalnego zatem wypłata emerytury następowała bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Decyzja wydawana była tylko raz i w ustawie nie przewidziano przepisu ustalającego tryb przeliczenia podstawy wymiaru emerytury w systemie zdefiniowanej składki. W tym kontekście wysokość emerytury ubezpieczonej w systemie zdefiniowanej składki została ustalona prawidłowo w czerwcu 2015 roku w dniu nabycia przez wymienioną prawa do emerytury. Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 6 października 2015 roku w sprawie III UZP 9/15 oraz Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z dnia 11 maja 2015 roku w sprawie III AUa 447/15. Kierując się

zasadami wskazanymi w powołanych orzeczeniach wynikających z regulacji prawnej art. 25 i 25 a ustawy emerytalnej należy stwierdzić, iż na podstawie obliczenia emerytury przyznanej jak w przypadku wnioskodawczyni w II kwartale 2015 roku składa się, obok zwaloryzowanego kapitału początkowego, suma:

1) kwoty składek ustalonej po ostatniej rocznej waloryzacji przeprowadzonej 1 czerwca 2014 roku (kwoty zwaloryzowanych składek należnych do końca 2013 roku),

2) kwoty składek należnych za 2014 rok poddanych waloryzacji kwartalnej w myśl art. 25 a ust 1 pkt 2 ustawy, obejmująca – stan konta po pierwszym kwartale 2014 roku (kwota składek zaewidencjonowanych do końca kwietnia tego roku) zwaloryzowany wskaźnikiem waloryzacji za pierwszy kwartał 2014; stan konta po drugim kwartale 2014 roku (kwota składek zaewidencjonowanych do końca lipca tego roku) zwaloryzowany wskaźnikiem waloryzacji za drugi kwartał 2014, stan konta po trzecim kwartale 2014 roku (kwota składek zaewidencjonowanych do końca października tego roku) zwaloryzowany wskaźnikiem waloryzacji za trzeci kwartał 2014 roku oraz stan konta po czwartym kwartale 2014 roku (kwota składek zaewidencjonowanych do końca stycznia 2015 roku) zwaloryzowany wskaźnikiem waloryzacji za czwarty kwartał 2014 r.,

3) nominalnej kwoty składek należnych za okres po zakończeniu czwartego kwartału 2014 roku do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc wypłaty emerytury, która w świetle art. 25 a ust 1 pkt 2 ustawy nie podlega waloryzacji kwartalnej, gdyż ta kończy się wraz z czwartym kwartałem 2014 roku, a jednocześnie nie zostaną objęte kolejną waloryzacją roczną przypadająca na dzień(...).

Natomiast odnosząc się do drugiego zarzutu podniesionego przez wnioskodawczynię w zakresie stażu ubezpieczeniowego, Sąd podniósł, że organ rentowy prawidłowo ustalił okresy składkowe i nieskładkowe w zaskarżonych decyzjach, przyjmując okresy składkowe w ilości 38 lat 3 miesiące 24 dni oraz 5 lat 2 miesiące 24 dni nieskładkowe, bowiem te okresy wynikają wprost z zaświadczenia o ukończeniu studiów wyższych - od dnia 1 października 1971 roku do dnia 27 października 1976 roku, świadectwa pracy z dnia 1 czerwca 2016 roku – od dnia 15 listopada 1976 roku do dnia 31 maja 2015 roku z okresami nieskładkowymi (z tytułu zwolnień lekarskich) zgodnie z wykazem z dnia 14 maja 2015 roku. Te okoliczności nie są sporne, natomiast wnioskodawczyni wywodzi, iż jej staż ubezpieczeniowy winien być zwiększony o 2 miesiące z tytułu skróconego okresu wypowiedzenia umowy o pracę w trybie art. 36¹ § 1 k.p.

Analizując powyższe należy podnieść, iż rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło z dniem 31 maja 2015 roku. Skrócenie okresu wypowiedzenia, o którym mowa w art. 36¹ § 1 k.p., prowadzi do rozwiązania stosunku pracy z upływem tego skróconego, a nie ustawowego okresu wypowiedzenia (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 1992 r., I PZP 20/92, OSNCP 1993 nr 1-2, poz. 2). Ta zatem okoliczność musi być konsekwentnie odniesiona do przepisów definiujących zakres ubezpieczenia pracowniczego. Obowiązkowym ubezpieczeniom określonym w ustawie z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2016 poz. 963, zwanej dalej ustawą systemowa) podlegają pracownicy (art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 11 ust. 1 tej ustawy). Stosownie do art. 8 ust. 1 ustawy systemowej, za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy (wyjątki od tej zasady nie dotyczą stosunków pracy), a wnioskodawczyni pozostawała w stosunku pracy do dnia 31 maja 2015 roku. Zgodnie z art. 13 pkt 1 tej ustawy systemowej obowiązkowe ubezpieczenie trwa do dnia ustania stosunku pracy. G. S. w okresie 2 miesięcy czerwca i lipca 2015 roku, w którym nie była pracownikiem, nie podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu pracowniczemu, bo nie spełniała ustawowej przesłanki tego ubezpieczenia.

Okres ten nie stanowi także okresu nieskładkowego bowiem nie został wymieniony w przepisie art. 7 ustawy emerytalnej. Ze względu na redakcję art. 6 i 7 ustawy emerytalnej zaliczenie danego okresu do okresów składkowych bądź nieskładkowych wymaga jednoznacznego umieszczenia go w katalogu tych okresów, brak jest argumentów przemawiających za możliwością domniemywania, że dany okres ma charakter składkowy bądź nieskładkowy.

Od tego wyroku apelację wniosły obie strony.

Organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. zaskarżył wyrok w punkcie I zarzucając naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię przepisów a w szczególności art.25 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przewidującego w stanie faktycznym sprawy wyłącznie roczną waloryzację składek i kapitału początkowego w sytuacji, gdy Sąd przyznał wnioskodawcy prawo do waloryzacji kwartalnej przewidzianej w art. 25 a ustawy.

Wnosił o zmianę wyroku w tej części i oddalenie odwołań.

Wnioskodawczyni G. S. zaskarżyła wyrok w punkcie II w części nieuwzględnienia dwu miesięcy stażu ubezpieczeniowego i zarzucała błędną wykładnię art.7 ust.3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z art.36¹ kp poprzez niesłuszne uznanie, że okres skróconego wypowiedzenia nie został wymieniony jako nieskładkowy w przepisie art.7 ustawy emerytalnej.

Wnosiła o zmianę zaskarżonego wyroku w tej części poprzez powiększenie stażu ubezpieczeniowego określonego w zaskarżonych decyzjach o dwa miesiące oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu i zasądzenie odsetek od różnicy pomiędzy prawidłową a zaniżoną wysokością przyznanej emerytury od dnia 13 września 2016 roku do dnia wypłaty wyrównania i prawidłowej wysokości emerytury.

Sąd Apelacyjny zaważył, co następuje:

Obie apelacje nie są zasadne i nie zasługują na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do apelacji pozwanego, który zgłosił zarzut naruszenie prawa materialnego – art.25 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2016 roku, poz.778) Z uwagi na to, że Sąd Apelacyjny nie przeprowadził postępowania dowodowego ani nie zmienił ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji, a w apelacji nie zgłoszono zarzutów dotyczących tych ustaleń, uzasadnienie wyroku ogranicza się do wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa (art.387 § 21 KPC). Istota sporu w niniejszej sprawie dotyczyła kwestii, czy pozwany organ rentowy, podejmując wypłatę emerytury zgodnie z wnioskiem, był uprawniony do ponownego ustalenia podstawy wysokości świadczenia, a w konsekwencji czy zasadnie dokonał waloryzacji rocznej w czerwcu 2015 r., co w efekcie spowodowało ustalenie emerytury do wypłaty od dnia(...) w kwocie niższej niż kwota ustalona na dzień 1 maja 2015 r. w decyzji z dnia 9 czerwca 2015 r. bezsporne jest, że wnioskodawczyni składając w dniu 18 maja 2015 roku wniosek o emeryturę poinformowała organ rentowy o rozwiązaniu stosunku pracy z dniem 31 maja 2015 roku. Z uwagi na to, że w dniu składania wniosku pozostawała jeszcze w stosunku pracy, stosowne świadectwo potwierdzające fakt rozwiązania stosunku pracy złożyła w dniu 9 czerwca 2015 roku a więc w dniu wydania decyzji o ustaleniu wysokości emerytury. W dniu tym nie było już podstaw do zawieszenia wypłaty świadczenia, a więc decyzja z dnia 30 czerwca 2015 roku ponownie ustalająca wysokość emerytury nie powinna być wydana i jedynym obowiązkiem organu rentowego było podjęcie wypłaty świadczenia od dnia(...)bez dokonywania zmian w decyzji przyznającej prawo do świadczenia.

Apelacja wnioskodawczyni również nie zasługuje na uwzględnienie. Świadczenie zostało jej przyznane od dnia 1 maja 2015 roku, a jego wypłata nastąpiła z dniem 1 czerwca tegoż roku. Nie była zatem podstaw do uwzględnienia jej wniosku o doliczenie okresów przypadających po dniu przyznania świadczenia. Tę okoliczność wnioskodawczyni może ponownie podnieść we wniosku o doliczenie okresu przypadającego po dniu(...). Sąd Apelacyjny nie rozstrzyga zatem o zasadności lub bezzasadności zgłoszonego roszczenia, które zresztą nie było przedmiotem żadnej z zaskarżonych decyzji.

Z tych względów i na mocy art.385 KPC Sąd Apelacyjny orzekł, jak

w sentencji.